

כניסת שבת:

ירושלים: 16:14

ת"א: 16:29

חיפה: 16:19

באר-שבע: 16:32

יציאת שבת:

ירושלים: 17:27

ת"א: 17:28

חיפה: 17:26

באר-שבע: 17:29

השבוע בגליון:

4

מרתק:

שוב: מדור "עדת החתונה - זה יעבור.." - פרק ב'!

מרגש:

איש מר"צ, על קברו של "מרן"?

3

נוקב:

מסר למצביא המדינה הראשון!

מרגש:

תכירו: ה'קומזיץ' הגדול בעולם!

4

הגיליון יו"ל ע"י:

מכון "בלבבי" -

יהדות מלב אל לב

~~~

פרטים בקרוב!

יריית פתיחה / אבישי פרי

1. לגעת ברוח!

ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו, כי עקרה היא. וייעתר לו ה', ותהר רבקה אשתו (בראשית כה, כא)

של אבא יחי'! אכן, מעיד המקרא, הישועה שנחה על יצחק, לא הייתה המרכיב המרכזי בסיפור הזה. היא רק הודעה טכנית של התורה באשר למימוש התפילה. אך ה'לוד' הגדול בסיפור הזה כבר היה גם היה: יצחק אכן התפלל - הביע קרבה לאלוקיו.

גם טרם לכן, מציינת התורה רק בסוג של אקראיות ודרך-אגב, את תוכן תפילתו של יצחק: "ויעתר יצחק לה' - לנוכח אשתו, כי עקרה היא". לא על-דבר כי עקרה באה התפילה. אלא רק "לנוכח" עובדה זו, הגיע הצורך בתפילה וקרבת-אלוקים זו.

לחידוד העניין, כדאי שאביא דברים ששמעתי ממורי ורבי, הרב יצחק אזורי, בהמשך המקראות - בנושא זה בדיוק:

רבקה, כאשר רואה שהיא עקרה ונפקדת מילדים, היא שואלת: "אם כן, למה זה אנוכי?". וברש"י: "מתאוה ומתפללת על הריון" (בראשית כה, כב). משמע ש"מתאוה ומתפללת" זה "אנוכי".

התפילה - לימד אותנו יצחק אבינו - היא לא טקס - היא מהות! היא דם-הנפש שלנו. אין לה לתפילה שעה או מועד נקוב. התפילה - התשוקה והכמיהה להתקרב לרוח, היא מתמדת ובלתי-פוסקת.

מעודו, תומה היה אבא, רבי נחמן צבי יחי', נרעשות בשולחן השבת: מפני מה כפילות מקראית זו באה; הלא אם התורה מציינת כי "ויעתר לו ה'", ברי לנו כי "ותהר רבקה אשתו"! הלא-כן?!

לאחר הרפור ממושך, השיב אבא יחי': לעיתים רבות הוחלט להיעתר לשוועת מתפלל, אך מימוש ההחלטה אולי תיארך פרק-זמן כזה או אחר. כאן, לעומת-זאת, מודיעה התורה, כי ללא רגע של שהייה מעת ההיעתרות, כבר "ותהר רבקה אשתו"! מבריק.

אך אנוכי, בנו, כותב השורות, ביקשתי לענות אחרת: כבר שמענו מחכמי המחשבה והמוסר שכתבו, כי התפילה איננה רק אמצעי בלבד לבקשת משאלה נצרכת. אלא היא התכלית והאידיאל בעצמו! הוי-אומר: האלוקים ממציא לאדם מצוק ותסביך, אך בשביל שיפיל תחינה ותפילה אליו!

מכאן, כך נראה, היישוב המופלא לתמיהתו

גיליון "פרשת השבוע" - יהדות מלב אל לב!

עורך ראשי: אברהם ישראל פרידמן. יועץ תוכן: יצחק העברי. הגהה: שמוליק כהן. לקבלת הגיליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא: 0504116867.

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

"יהודי", קבע אז ראש ישיבת מיר בלהט אופייני, "חייב להיות כל העת במצב של 'מתפלל'. על כל צד ושעל עליו להיות מחובר להקב"ה. ועל כל דבר שהוא הולך לעשות, גם הדברים היומיומיים הפעוטים, חייב לפנות אל הקב"ה שיעלה הדבר בידו".

גם דוד המלך מצהיר הצהרה דומה: "ואני תפילה". מה היא פשרה של הצהרה גבוהה זו; האיך יכול להיות דוד ל"תפילה"? במה אפוא דברים אמורים?!

בספר נעימותיו, התהילים, מכניס אותנו נעים זמירות ישראל, לנפתולי חייו. הוא נקרע בין אויבים לאוהבים. חווה רגעי תהילה וגם שפל. בכל הרגעים הללו, הוא לא מפסיק לשורר. הוא משתף כל תחושה של כאב או הודיה, אם בוראו מחוללו.

מחובר הוא דוד כל רגע עם יוצרו. בדבקות שאין לה סוף ואחרית.

זהו "ואני תפילה". במובן העמוק והמשמעותי של ה"תפילה". זאת המבטאת מצב תמידי - לא טקס או מעמד יהודי.

יהודי יקר: התפילה, היא האינפוזיה שלך!

2. ה'באר הריקה' וה'באר המלאה'!

וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו עבדי אברהם אביו וכו' ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו. ויחפשו עבדי יצחק בנחל, וימצאו שם באר מים חיים (בראשית כו, יח-יט)

מאבק עז ניטש בין רועי פלישתים לרועי אברהם. מתוך קנאה תהומית, סותמים עבדי אבימלך את הבארות שחפרו, בשעתו, עבדי אברהם. יצחק הבן לא מוותר. הוא פוקד על עבדיו לכרות שוב את הבארות הסתומות. והוא משחזר את אותם שמות בהם נקראו אותם בארות.

בשעתו, לפני שנים מספר, כאשר נקלעתי לבית האבלים אצל רבו המנוח של המושב קוממיות, רבי מנחם מנדל מנדלזון זצ"ל, שמעתי את הראשון לציון, הרב שלמה משה עמאר, פותח בדברי קינה על המנוח הגאון - בהתאם לפרשה זו. וכה אמר:

"ישנם הממשיכים דרך-אבות, אך משנים את הקו לכאן או לשם. מתקנים תיקונים כאלו ואחרים - הנדרשים אולי לטעמם. אולם רבו של קוממיות", המשיך והטעים הראשון לציון, "קרא לבארות כשות אשר קרא להם אביו. שמר ונטר על הדרך באוטנטיות מירבית - ולא נע כי-הוא-זה אפילו מהמורשת שהותיר אביו!".

ואנוכי הקטן, הוספתי עוד, על-דרך מופלאה זו: כמו אצל עבדי יצחק, כך במורשת-אבות, כאשר אתה משמר את זו באופייה המקורי, אתה מגלה לפתע "באר מים חיים" - קולח ורענן. אתה מגלה כמה הערכים הישנים הללו חיוניים, ולא מאבדים מניחוחם החי. כמה הם אלמנטאריים לשפיות שלנו. רואה הינך, במו-עיניים, שהעבר העתיק, הוא ההווה התוסס ביותר! חידלון - לעולם לעולם לא ייגע בו!

לתשומת-לב, מצביא המדינה הראשון!

בגדר מצוות הדלקת נרות שבת (ב')

כאשר כבר התבאר בדברינו לעיל, רש"י סבור כי מצוות הדלקת נרות שבת, נובעת מדין "כבוד שבת". אולם בדקדוק עקבי בלשון ה'תוספות' נראה כי סברו שמצוות הדלקת נרות שבת נובעת אך ורק מדין "עונג שבת". שכן כבר כתבו שאינה דומה מצווה זו למצוות מים אחרונים שבאה רק להצלה, משום ש"הדלקת נר, היא חובה של מצוות עונג שבת", כלשונם.

ויש בהחלט מקום להבין, מהי מצוות "עונג שבת" זו; הלא אין כאן עונג ממשי וחיובי - כי אם תוצאה של ממצאות האור הדלוק, המענג את האדם, אך עצם הנרות לא מהווים עונג אקטיבי לאדם.

אולם, כבר מצאנו כזאת בהלכה, שאדם שלדוגמא מתענג בשבת בצום, מותר לו לצום, משום שבכך יקיים מצוות "עונג שבת" (אורח חיים סימן רפ"ח ס"ב-ג'). למדנו שמצוות "עונג שבת", איננה דורשת הנאה ועונג אקטיביים, אלא די בהנאה נפשית פנימית הנרצית לו לאדם.

ונראה בפשטות, והוא מדויק מלשון התוספות, שאין העונג כאן באופן עצמי מאור הנרות, כי-אם מהסעודה, ולפיכך הנרות מסתפחים והינם חלק ממצוות העונג של הסעודה עצמה. והדבר מדויק היטב בלשונם.

אכן, יש עוד מקום ללבן זאת: מאימתי מצינו שמברכים על מצוות "עונג שבת" באורח עצמי? ומה אם-כן פשרה של ברכת הדלקת נרות שבת, אם שורשה מדין מצוות "עונג שבת"?

ושמא, תוספות אף-הם סברו שודאי עיקר הדין נובע מדין "כבוד שבת", המתקיים לו בפעולת ההדלקה, וכי יש בכך בנוסף גם מצוות "עונג שבת". והבן.

שאלה: בפרשת השבוע מוצגים יעקב ועשיו. ניטעת בנו התחושה כי מתרוצצים המה לכיוון הרע והטוב כבר בטבור אימם. כביכול אולי, מדובר בתכונה טבעית מולדת ולא בבחירה. האומנם?

תשובה:

צודקת השאלה; אכן נכון הוא הדבר כי יש כאלו שבטבעם נוטים לרוע. אך מאידך יש גם לזכור, כי יש לאדם כח להתגבר על נטיותיו אלו ואף לשעבדם למוטב.

תבינו אתם: עשיו נולד אדמוני, חומד דם קטל. במדרש נאמר, כי גם דוד המלך, נולד עם טבע זהה של רצח. אלא, שדוד, כפי שכולנו יודעים תיעל את טבעו זה להרוג את אויביו - אויבי ה'. אמת הוא הדבר; הטבע הוא טבע - אך הטבע יכול להיות משועבד לטוב כמו לרע. נמצינו למדים אפוא, שבעצם, אם רק היה חפץ, יכול היה עשיו להיות דוד המלך!

מה הדברים אומרים לנו? אנו רואים ילדים שיש להם נטייה - כמו טבעית - לחולל מדנים וחבלות. נראה כי יש להם כמו משיכה להשתולל. בל לנו להתייחס לרגע. הילד לא אבוד. עלינו לתמוך בילד ולתת לו כתף כדי לעמוד בניסיון, ולתל כוחותיו אלו דווקא אל הטוב והמוטב. כרו תמיד: אין, אין ילד שנועד לכישלון!

*הכותב הינו מגיד-שיעור בישיבת 'נתיבות עולם'.

נקודה טובה

אלומת
אור
בג'ונגל
הישראלי

איש מר"צ, על קברו של מרן?

4:55 לפנות בוקר של שישי, י" חשוון תשע"ד. 'ביכר סנהדריה', ירושלים.

המוני חובשי כיפת-השמיים, שכיפה בליבם, נוהרים לכיכר הזו. למי שעדיין לא הבין, מדובר בכיכר המשקיפה על קברו הטרי של מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל שבבית הקברות הסמוך. "הקבר", מספר לפרשן יית השבוע, ח. פ., בן-ישיבה תושב האזור, "הופך בימי ה'שבועה' להסתלקותו של מרן לאבן-שואבת להמוני-אדם. רגע לא ישובות הקבר מתנועה ערנית של עולים ומשתטחים".

אולם בשעה 4:55, קרה משהו שהדהים גם את מיודענו. "לפתע, עוצר רכב ועליו מודעות פרסום לתנועת מר"צ. יוצא מן הרכב חילוני גברתן. כזה הנראה אשכנזי 'למהדרין'. דבר אחד הוא מבקש: 'אתה יודע', הוא שואל-מבקש ממני, 'איזה קברו של הרב עובדיה?'.

"לזה ממש לא ייחלתי. איש מר"צ, ישראלי-צברי שכזה, שיתור בשעות של לפנות-בוקר אחרי קברו של מנהיגה התורני של האומה הישראלית? פלא!".

אם גם אתם נחשפתם ל'נקודה טובה' בלב הג'ונגל הישראלי, פנו למערכת בהקדם!

שירת החומות

מידי 'ליל-שישי' מתאספים מאות בני-ישיבות באורח מאולתר, ל'קומזיץ' המוני, נסער ומרטיט, מטרים ספורים מהכותל המערבי. ישראל פרידמן נקלע לשם, התרגש ורשם. תמונה, בשבוע הבא.

יוסי קצי, הוא בן-ישיבה משיבת 'דרכי דוד' שבבית שמש. ב'ליל שישי' (הסופ"ש של בני הישיבות) האחרון הוא יצא לתפילה בכותל המערבי ומצלמה בידו. כאשר הגיע ל'קשת דוידסון', הוא נעצר. אוזנו הייתה כרויה בארוכה לקול אדיר שהרעיד את החומות. "אי אפשר להתנתק מכאן", הוא אומר לי בעוד הוא מכון את ה'זום', לעבר גוש בני הישיבות שהגיע למקום כדי לשיר ולהתרומם.

קצי הוא לא הראשון. איתו מאות. מידי 'ליל שישי', שלאחר חצות, נקבצים מאות בני ישיבות ל'קומזיץ' (מושב מוזיקאלי) נסער. השירים בעיקר שירי קרליבך, כמובן, אבל לא רק. שמענו גם נעימות נוספות כמו את 'ושמרו' של עדי רן, ועוד אחרים. אם תרשו לי להמר, מדובר ב'קומזיץ' הגדול בעולם (!).

המראה, מלבד הקולות, הוא מרהיב: עשרות בני ישיבות מצוידים באורח מאולתר בכלי נגינה שונים; זה הביא עימו גיטרה, זה גיטרה חשמלית, זה דרבוקה, בשיפולי המעמד אף כמה צעירים שמחללים בחלילים, ויש אפילו גם כמה כינורות. סימפוניה שלמה - המעוררת אסוציאטיבית תקווה ל'שירת הלווי' במקדש החרב הסמוך.. השירה סוחפת, מרעימה בעוצמה. כמעט מרעידה את החומות המבוצרות הסמוכות.

***

"הכל מתחיל לפני שש שנים, בלומדי בשיעור ב', בישיבה ירושלמית", מספר לי יוסי סגל, מנווט החבורה. "החלטתי, יחד עם חברי, אפי, שנרד לכותל כדי לשיר קצת שירי ערגה, אחרי שבוע של לימוד אינטנסיבי בישיבה. לא ידענו אז נגן. הבאנו עימנו מספר חברים מועט, מיטיבי-נגן, שיעזרו לנו לשורר. ככה המשכנו מידי שבוע בשבוע - עד עכשיו", אומר לי סגל בפשטות.

"כשהתחלנו", ממשיך סגל, כשסימני התרגשות בקולו, "לא חשבנו, שזה יתהפך ויהיה משהו גדול ועצמתי. שתהיה כזו התעוררות - עד כדי שאנשים יגיעו לכותל בליל-שישי, רק בשביל להשתתף ב'קומזיץ'". לא ציפינו לכך. עשינו זאת שניים-שלושה חברים כאמור, בצורה צנועה. לא להאמין", מתפעם מנווט ה'קומזיץ', כמו מחדש.

סגל הוא בן-ישיבה עולה-אמריקה. כיום המיר את מגוריו לארץ-הקודש. ככזה, בקי-הוא בהווי הארצי-ישראלי, והוא אפוף התרגשות לנוכח התרומה הייחודית של מפעלו המאולתר לאי-אלו צעירים ירושלמיים יושבי-קרנות. "אני רואה, וגם מספרים לי", הוא אומר, "שהרבה צעירים באים אצלנו ושרים - כתחליף לבילוי ריקני במרכז העיר. מבחינתי, זה האנקדוטה הכי-גדולה", הוא מדגיש במענה לחיפוש אחר אנקדוטה מיוחדת שנחרטה בזיכרוננו. "אם אנחנו יכולים לחזק את כולם, שירגישו קשר חזק יותר עם הקב"ה - שלא היה להם קודם, מבחינתי זהו הישג עצום".

מנווט הקומזיץ' היה גם עד לתרומה החד-משמעית שלו למגנט צעירים בטלים אל המקום הקדוש לעם היהודי. "אני זוכר, שבראשית הדרך, מידי שבוע בשבוע, כריטואל קבוע, כאשר הייתי עושה את דרכי באוטובוס אל הכותל בליל-שישי. הייתי פוגש ליד מקום מושבי צעיר שהיה יורד במרכז העיר - כשפניו מעידות בו לאן מועדות. לא ידעתי את נפשי; איך אני מחלצו משם. חודשים ארוכים. שבוע אחד אני רואה אותו ישוב ליד בקומזיץ'. יושב ומתמוגג. מאז, עיני ראו ולא זר, הוא לא נראה כבר באוטובוס בדרך למרכז העיר....".

סגל וחבריו (כמו אפי הס, למשל) לא רוצים כסף וחסות מהעירייה. תשכחו מזה. אפילו כאשר קיבלו שטר של 50 ₪ בשנה הראשונה לפעולה, הניחוהו בקופת-צדקה. "אנחנו לא עושים זאת בשביל כסף", הוא אומר, בכנות. "כל-זה נטו בשביל עצמנו: שיהיה לנו משהו להירגע עימו, אחרי שבוע של לימוד אינטנסיבי. ויש בזה", הוא מוסיף, "גם קצת חיזוק לדבקות לפני שבת קודש".

***

"ו--ש--מרו בני י-ש-רא---ל את השבת", שרים המתקהלים בקול גדול וברגש רב את שירו של עדי רן את יוסי פוקס. הקול, המלאכי משהו, משתפך אל החלל, ומביא אותך, המאזין, למקומות האחרים של קדושה גבוהה. וואו, איזה סחף מוזיקאלי עוצמתי.

**עד החתונה - זה יעבור...
זווית אחרת על עולם השידוכים!**

"נדמים הריקודים לעוד מצעד ספורט - על מרחב הליכה קטן כמובן. אלו הם לא 'ריקודים', אלא 'צעדות'. החתן העולץ פה? יומו הגדול הגיע? תזכירו לי.. האדישות אפוא חוגגת". הסבר מזריק ומקורי להמלצת שלמה המלך להעדיף בילוי בבית האבל - מבית המשתה!"

טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה (קהלת ז, ב)

דורשי-רשומות ובעיקר 'מגידים' מלאי-פאתוס מתנגן, ביקשו לעמוד על סוד המלצתו של חכם האדם, שלמה המלך ע"ה: מה יתרון יש בו בבית האבל, המועדף על פני בית המשתה? האם הדכדוך נחשב יותר בכדי שיעפיל על השמחה?

ואני הוספתי לתמוה: כלום מה בכלל ההקשר בין השניים - עד שעומדים כביכול זה מול זה; הלא "בית אבל" אופי כזה לו, ואילו "בית משתה" אופי שונה כליל יש לו, ואין כאן אפוא כל שאלה של "טוב!"

לתומי, חשבתי כי ניתנים דברים להיאמר בדרך הלצה - שקצת מן הציניות מהולה בה: אם תלך היום לבית המשתה, לא תמיד תהיה בטוח במאת האחוזים כי נמצא הינך בבית צוהלים. כלל וכלל לא. פער עיניך; עיניהם של אחדים כבויות, אחרים בכלל עסוקים בבליסת מעדני-בשר, ויש שבכלל טרודים בשיחת פלאפון קולנית מחוץ לאולם. שמחת-לבב סוחפת ואמיתית, כמעט ואין. ואיני מכזב בה; עקבתי.

לעיתים, ותסלחו לי על הנימה הצינית והקודרת, נדמים הריקודים לעוד מצעד ספורט - על מרחב הליכה קטן כמובן. אלו הם לא 'ריקודים', אלא 'צעדות'. החתן העולץ פה? יומו הגדול הגיע? תזכירו לי.. האדישות אפוא חוגגת.

לכן, אולי, ממליץ לנו שלמה המלך לצעוד לבית האבל קודם. כי בבית האבל, אנחנו יודעים שאנחנו נמצאים במקום עצוב, עגום וקודר. ציפינו לכך.

אולם בית המשתה, יכול בהחלט להיראות בפועל על המשתתפים גם כסוג של "בית אבל" נוגה וחסר-חיוניות, אך משום-מה הוא עדיין יתעקש להיות מכונה בשם "בית המשתה" - - -

חבר'ה, נערו את הרגליים!

תהילים